

ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಧರ್ಮ

ಸ್ವಾಮಿ ಹರ್ಷಾನಂದ

ಉಪೋದ್ಘಾತ

ಇಂದು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೀತಿಯ ಏರೋಧಾಭಾಸಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಹೊಸ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಹಳೆಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೋಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಅಶ್ವಿನ ಬೀಭತ್ಸ ಸಿನಿಮಾಗಳನ್ನು ನೋಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಅಂತಹ ಸಿನಿಮಾಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದೂ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮದ್ಯದ ಮಾರಾಟದ ಮಳಿಗೆಗಳೂ ಅಧಿಕ ವಾಗುತ್ತಿವೆ. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ, ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು, ಹುಂಡಿಗಳಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹಣ ಹಾಕುವುದು — ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ವಿವಿಧ ಭೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದು, ಜೂಜು, ಲಂಚಗುಳಿತನ ಮತ್ತು ಅನೈತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು — ಇವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅಪರಾಧಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದ ಬಗ್ಗೆಯಂತೂ ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹೀಗಾಗಿದೆ, ಅದೂ ನೈತಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ತವರೂರಾದ ಈ ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ? ಇದೊಂದು ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಹಿಂದೂಸಮಾಜವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಹಿಂದೂಸಮಾಜದ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾವುದು? — ಎಂಬುದನ್ನರಿತರೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಸಹಸ್ರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮರೆತದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡದ್ದು, ಅಭಿಮಾನಶೂನ್ಯರಾದದ್ದು — ಇದೇ ಆ ಮೂಲಕಾರಣ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅದ್ಭುತಸಾಧನೆಗಳು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದೇಶಗಳೊಡನೆ ನಿಕಟಸಂಪರ್ಕ, ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬಿರುಸಿನ ಪ್ರಚಾರ ಅಥವಾ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಇವು ಒಂದು ಕಡೆ, ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿರುವ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ತತ್ವದ ವಿಪರ್ಯಾಸದಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ

ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ ಅಪಚಾರ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ — ಇವೂ ಸಹ ಆ ಮೂಲಕಾರಣಕ್ಕೆ ಪೋಷಕಗಳು.

ಧರ್ಮವಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ, ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಲ್ಲ. ನಾವು ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಮರೆತು ಎರಡನೆಯದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಹಫ್ಲೆನ ತಿರುಳನ್ನು ಬಿಸುಟು ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಜಿಗಿದು ತಿನ್ನುವಂತೆ! ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ನೈತಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾದಾಗ ಯೋಗದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಆತ್ಮದ, ಚೈತನ್ಯದ, ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಕಡೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ. ಇದನ್ನು ಪಡೆದಾಗಲೇ ನಾವು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ರಾಗುವುದು! ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರವೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಶಬ್ದದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅದರ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ಮತ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದ ರಾಷ್ಟ್ರವಂದವ್ಯೇ ಹೊರತು ಧರ್ಮನಿರವೇಕ್ಷವಾದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮಾತೀತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದಲ್ಲ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಅರ್ಥದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನಾಹುತವಾಗಿರುವುದು.

ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ನಿರ್ವಚನ

ಹಿಂದೂ ಎಂಬ ಪದದ ಮೂಲ ಸಿಂಧೂ. ಸಿಂಧೂ ನದಿಯ ತಟವರ್ತಿಯಾದ ಮತ್ತು ಅದರ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ದೇಶವೇ ಸಿಂಧೂದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಧರ್ಮವೇ ಸಿಂಧೂ ಧರ್ಮ. ಇದು ಪರ್ಷಿಯನರ ವಾಗ್ವಿಖರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಿಂದೂದೇಶ,

ಧರ್ಮವಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ, ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಲ್ಲ. ನಾವು ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಮರೆತು ಎರಡನೆಯದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಿತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಎಂದಾಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿವೇಕಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು: ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಕಾರದ ಬದಲು ಹಕಾರದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅರ್ಥವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾದದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವಿಭಕ್ತ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವೇ. ಎಂದರೆ ಈಗಿನ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ, ಜೈನಧರ್ಮ, ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ, ಸಿಖ್‌ಧರ್ಮ, ಹಾಗೆಯೇ ಇತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಮತಪಂಥಗಳು — ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವೇ ಆಗುತ್ತವೆ! ಆದರೆ ಪ್ರಚಲಿತ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವೇದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ, ವೇದ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲದ, ವೇದಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಮೂಲತತ್ತ್ವ

ಅನುಷ್ಠಾನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮೂಲತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸತ್ಯಂ ವದ, ಧರ್ಮಂ ಚರ 'ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿ, ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸು' (ತೃತ್ತೀಯೋಪನಿಷತ್ ೧.೧೧) ಎಂಬ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಡಬಹುದು.

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮೂಲತತ್ತ್ವ ಸತ್ಯಂ ವದ, ಧರ್ಮಂ ಚರ, 'ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿ, ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸು.'

ಪರಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವೇ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸತ್ಯ. ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಹೇಳುವುದು, ಅದರಲ್ಲೂ ಹತ್ತುಜನಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ, ಮನನೋಯಿಸದಂತೆ ಹೇಳುವುದೂ ಸತ್ಯವೇ; ಏಕೆಂದರೆ ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಇದು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ನೇರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮ ಎಂದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮೂಲಶಕ್ತಿ, ಪರಮಾತ್ಮ. ಹಾಗೆಯೇ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ವಿಧಿಸಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮಗಳು. ಇವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಚರಿಸಿದರೆ, ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನುಷ್ಠಾನ ವೇದಾಂತ

ಈ ಮೂಲತತ್ತ್ವದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲ, ಅನನುಷ್ಠಾನದಿಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತ — ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗ ವಿಮರ್ಶಿಸೋಣ. ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದು, ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಗುಣ. (ಇದನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.) ಕೇವಲ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನವೂ ಇದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತುಂಬ ಸಡಿಲವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಜನ ಸತ್ಯವನ್ನೋ ಅಸತ್ಯ

ವನ್ನೋ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನೂ ಬೆರಸಿಯೋ ನುಡಿಯುವುದು ರೂಢಿ ಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ!

ಸತ್ಯವು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದಾದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಅಸತ್ಯವನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾದೀತೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದೂ ಭಯಾನಕ ! ಇತರರು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದಾಗ, ಅದರಿಂದ ನಾವು ಸಂಕಟಕ್ಕೊಳಗಾದಾಗ, ನಮಗೆ ಹೇಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ? ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯತವನ್ನಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ?

ಆದರೆ— ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ದಂತಹ ವಿಶೇಷಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ — ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಜೀವನವು ಸುಲಭವೂ ಸರಳವೂ ಆದೀತೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯೂ ಕೂಡ. ಅದನ್ನು— ನೈತಿಕ ಜೀವನ, ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು— ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಸಮಾಜವು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿ ರಾಕ್ಷಸರಾಜ್ಯವು ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಸತ್ಯ-ಧರ್ಮಗಳೆಂಬ ಚಿರಂತನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡದೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೇ ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೇ?

ಸಾಮಾಜಿಕ ವೇದಾಂತ

ಸತ್ಯಂ ವದ, ಧರ್ಮಂ ಚರ ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವ ತೃತ್ತೀಯ ಉಪನಿಷತ್ತೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅವೇ — ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ ; ಪಿತೃದೇವೋ ಭವ ; ಆಚಾರ್ಯದೇವೋ ಭವ. ಎಂದರೆ 'ತಾಯಿಯನ್ನು, ತಂದೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು (ಗುರುವನ್ನು) ದೇವರಂತೆ ಕಾಣು!'

ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ, ಸಮಾಜದ ಬುನಾದಿಗೆ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ, ಉಪದೇಶ. ನಮಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರು ನಮ್ಮ ತಾಯಂದಿಯರು. ಅವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗೌರವದಿಂದ ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಂಡರೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಸೌಹಾರ್ದಗಳು ನೆಲಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ನಮಗೆ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವವರು ಆಚಾರ್ಯರು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಗುರುಗಳು. ಅವರ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅವರನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಸತ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರೆವು! ಆಗ ಅವರ ಅಶೀರ್ವಾದವು ಶುಭ ಕಾಮನೆಯು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದ್ದು ನಮಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನಾವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡುತ್ತಿರುವ ವೈದ್ವಾಶ್ರಮಗಳು, ಅಥವಾ

ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸಾಗಾಹಾಕುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ—ಇವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

ಆದರೆ ತಾಯ್ತಂದೆಯರೂ ಸಹ ಬೆಳೆದ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು — ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರ ಮಾತಿನಂತೆ— ಸ್ನೇಹಿತರ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕದಿರುವ ಗುಣವನ್ನೂ ಕಲಿಯುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ, ಶಿಕ್ಷಕರ, ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಸರಿಯೇ. ಆದರೆ ಆ ಗೌರವ ಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲವೆ? ತಾವು ಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನ-ಪರಿಶ್ರಮಗಳು, ನಿಷ್ಪ್ರಹತೆಯಿಂದ (ಎಂದರೆ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲದೆ!) ಪಾಠಮಾಡುವುದು, ತಮ್ಮ ಘನತೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳಿಂದ, ಸೌಹಾರ್ದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರ ರಾಗುವುದು—ಇದು ಅವರ ಪವಿತ್ರಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅವರು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಗೌರವವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿತ್ತಿರುವ ಪರಿಹಾರ

ಸತ್ಯ-ಧರ್ಮಗಳೆಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲವು, ಇಂದಿಗೂ ಅವು ಜೀವಂತ ಸಶಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ-ಸಾಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿತ್ತಿರುವ, ಪದೇಪದೇ ಒತ್ತಿಹೇಳಿರುವ ಉಪದೇಶವೊಂದಿದೆ. ಅದೇ ಕಾಮಕಾಂಚನತ್ಯಾಗ.

ಈ ಕಾಮಕಾಂಚನತ್ಯಾಗವು ಏತಕ್ಕಾಗಿ? ಶಾಶ್ವತ ಪರಮ ಸುಖಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಈಶ್ವರರಾಭಿಷೇಕ, ಭಗವತ್-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ.

ಆದರೆ ಈ ಕಲಿಯುಗದ ಜನ ಅದನ್ನು, ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಜೀವನದ ಗುರಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಕಾಮ ಕಾಂಚನಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಡು ಹೊಡೆದಾಟ ಬಡಿದಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆದುದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಆ ಪರಮ ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾಮಕಾಂಚನತ್ಯಾಗವು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂಬುದನ್ನರಿತು ಅದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ತ್ಯಾಗವು ಎರಡು ಬಗೆ : ಭಗವತ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಯೋಗಿಗಳ

ಸತ್ಯ-ಧರ್ಮಗಳೆಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ...ಜೀವಂತ ಸಶಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ-ಸಾಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಅನುಲ್ಲಂಘ್ಯವಾದ ಮಹಾವ್ರತ. ಇತರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ— ಅವರು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲದ ಕಾಮಕಾಂಚನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತಿಯಿರುವುದರಿಂದ — ಅದು ಅಗುವ್ರತ.

ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ, ಅಪಾಯಕಾರೀ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿರುವ ಅಪರಾಧಗಳ ಮೂಲ ಕಾಮಕಾಂಚನಗಳೇ, ಎಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಲೈಂಗಿಕತೃಷ್ಣೆ ಮತ್ತು ಧನಲೋಭ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಕಾಮ ಕಾಂಚನ ತ್ಯಾಗವು ಇಂದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ.

ಜನರು ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಇವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವರೂ ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದು, ಸಮಾಜದ ಮೇಲೂ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುವು. ಇದೇ, ಗೃಹಸ್ಥರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳಿರುವ, ಕಾಮಕಾಂಚನತ್ಯಾಗ. ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ— ಒಲೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಬೆಂಕಿ, ಆಚೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತಾಗ, ಮನೆಯನ್ನೇ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವಂತೆ—ಇಡೀ ಸಮಾಜವೇ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಸತ್ಯಂ ವದ ಧರ್ಮಂ ಚರ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೂಲ ಉಪದೇಶ, ಹಾಗೂ ಅದನ್ನನುಸರಿಸಿ ಪರಮಹಂಸರಿತ್ತಿರುವ ಕಾಮಕಾಂಚನತ್ಯಾಗವೆಂಬ ಅನುಷ್ಠಾನ ವೇದಾಂತ — ಈ ಎರಡೂ ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲ ಸದುಪಾಯಗಳು. ಇವು ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೇ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳಾದುದರಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬಹುದು.

ಆದುದರಿಂದಲೇ, ಸನಾತನಧರ್ಮವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿರುವ ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲವೆ?

ಶಾರದಾದ್ವೈತಿಯುಕ್ತಾಯ

ವಿವೇಕಾನಂದಘರ್ಮಿಣೇ |

ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಾನವೇ ||

ಶಾರದಾದೇವಿ ಎಂಬ ಕಾಂತಿಯಿಂದಲೂ ವಿವೇಕಾನಂದ ಎಂಬ ಶಾಖದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಆ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕಾರ !

— ಸ್ವಾಮಿ ಹರ್ಷಾನಂದ